

Denken als tegenwicht

Petra Bolhuis & Theo Meereboer

College 8

Leesstof249-einde, conclusies en kritiek

www.maieutiek.nl

Stop en denk

verstand

Vernunft

Ratio
Wat
Kenniss
Feiten
Waarheid
Juiste

Rede
Wie
Betekenis
Waarden
Ethiek
Esthetiek

-

www.maieutiek.nl

Samenvatting wat is denken?

- Denken gaat buiten de orde.
- Authentieke ervaring van het denken kent veel manifestaties (blz. 250);
 - Twee werelden theorie
 - Leven als slechts een droom (als angst of troost)
- Het denken verwijderd zich van wat voor de hand is. (251)

www.maieutiek.nl

Verschijsenselen ↔ Denken ↔ Handelen

- Om van het denken naar het handelen te komen moet er altijd een oordeel zijn.
- Denken is nergens.
- De gelijktijdigheid van de ervaring moet omgezet worden in een opeenvolging om te kunnen denken in taal →
 - Denken onzinnelijk.
 - Denken ontruimtelijk.

www.maieutiek.nl

Tijd en denken

- Het denken scheidt de menselijke tijdservaring. (Blz. 256)
- "In die zin is de tijd de grootste vijand van het denkende ego: omdat de geest geïncarneerd is in een lichaam, waarvan de interne bewegingen nooit kunnen worden stilgelegd, verstoort de tijd met onverbiddelijke regelmaat de onbeweeglijke rust waarin de geest actief is zonder iets te doen." (blz. 260)

www.maieutiek.nl

Here is Edward Bear, coming downstairs now, bump, bump, bump, on the back of his head, behind Christopher Robin. It is, as far as he knows, the only way of coming downstairs, but sometimes he feels that there really is another way, if only he could stop bumping a moment and think of it.

www.maieutiek.nl

Conclusie

- ▣ Denken als inzet tegen gedachtenloosheid
- ▣ Denken als stop-en-denk
- ▣ Denken als oefening
- ▣ Denken in relatie tot willen en oordelen

www.maieutiek.nl

Oordelen en smaak

- ▣ Logische oordeel gaat over het ware
- ▣ Juridische gaat over het juiste
- ▣ Esthetisch oordeel gaat over de smaak
- ▣ Dat smaakoordeel ziet Arendt als belangrijkste voor de politieke.

www.maieutiek.nl

Reflexieve oordelen

- ▣ Algemene regel en daaronder de specifieke toepassing=bepalend oordeel
- ▣ Als er geen algemene regel is, dan betreft het een reflexief oordeel.
- ▣ Juist in de politiek kan men geen starre regels hanteren. (dat is totalitair)
- ▣ Hoe kom je tot een reflexief oordeel;
- ▣ Zelf denken, daarna met anderen delen in pluraliteit; oordelen

www.maieutiek.nl

Oordelen is tijdelijk bijproduct van het denken

www.maieutiek.nl

Problemen

- ▣ Kan iedereen dit?
 - Stadia van gewetensvorming Piaget en Kohlberg)
- ▣ Wil iedereen dit?
 - Rol van angst voor regelloosheid
 - Wie zie je als mensen
 - Wij-zij probleem en rol van de schaarste

www.maieutiek.nl

De rol van het onbewuste

- ▣ Wat is de rol van het onbewuste
- ▣ Welke rol speelt context
- ▣ Autoriteit is van invloed op kunnen en durven denken en oordelen

www.maieutiek.nl

Denken in het lichaam

- Denken is geen ongeconditioneelder toestand.
- Maar er is wel een verschil ervaarbaar tussen het opgaan in de condities en reflectie m.b.t. conditie.
- Het is het ethisch-esthetisch subject versus het waarheidsvertoog en het juiste.
- Het is het verschil tussen het wat en het wie. Het wie is een metaniveau dat tevens gebonden is aan het bestaan van het wat.

www.maleutiek.nl

Hoe komt denken tot stand?

- Denken wordt onderscheiden door Arendt alsof het een aparte menselijke eigenschap is en tevens alsof het met de mens omstaat.
- Wij stellen dat het denken een vermogen is dat ontstaat omdat de (biologische) condities veranderen en daarmee is het een biologisch eigenschap die verbonden is met het lichaam. Denken is (nu) nodig om het menselijk bestaan in stand te kunnen houden.

www.maleutiek.nl